

Inhoud

Inleiding 9

WETENSCHAP EN TECHNIEK

- 1 Een nieuwe uitvinding 23
- 2 De introductie in Nederland 35
*Vroege experimenten en publicaties (1745-1779) * De praktijk: de eerste installaties*
** Enkele voorlopige conclusies*
- 3 Achttiende-eeuwse fysische theorieën over het onweer 55
*Het internationale discours * Nederland * Conclusie: wetenschap of 'bijgeloof'?*

RELIGIE

- 4 De officiële religie 75
*Gods toorn * Een mentaliteitsverandering * De strijd over het fatalisme **
*Protestantse Verlichting en gematigde orthodoxie in Nederland * Fysicotheologie:*
*Nederland * Fysicotheologie: Europa*
- 5 Marginale en gemarginaliseerde religieuze reacties 117
*Het onweer: werk van de duivel? — De verlichte strijd tegen het weerluiden **
*Het Wetterschießen * De demonologie voorbij: heiligenverering * De natuur:*
volksgehoof en boerenbedrijf
- 6 Intermezzo: elektrische natuur? De bezielde kosmos der theosofie 171

KUNST

- 7 Onweer en elektriciteit in dicht-, toon- en schilderkunst 189
*De seksuele metafoor * De politieke metafoor * Metafoor voor oorlog, geweld en twist * Metafoor voor een sprankelende geest of een verscheurd innerlijk * Van metaforisering naar esthetisering*
- 8 Bij wijze van conclusie 241
*De verhouding tussen angst, natuurbeheersing en genoegen * Slot*
- Noten 259
Bronnen en literatuur 307
Illustratieverantwoording 330
Personenregister 332